

A SZENT KORONA MAGYARORSZÁGI KALANDJAI
(1301–2001)

MONUMENTA HUNGARIAE HISTORICA

DISSERTATIONES

Seriem fundavit
PÁL FODOR

Redigit
ANTAL MOLNÁR

Institutum Historicum Sedis Centralis
Studiorum Philosophicorum
Budapestini, 2023

MAGYAR TÖRTÉNELMI EMLÉKEK
ÉRTEKEZÉSEK

**A Szent Korona
magyarországi kalandjai
(1301–2001)**

Szerkesztette:
Pálffy Géza

HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Történettudományi Intézet
Budapest, 2023

Készült a BTK TTI „Lendület” Szent Korona Kutatócsoport által elnyert
Lendület kutatási projekt (2012–) támogatásával.

© A szerzők, 2023
© HUN-REN BTK, 2023

A borítóképek származási helye:
Az Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek Kongregációja (SDR),
Villa Mater Redemptoris, Róma; Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest;
Primási Levéltár, Esztergom

A kötet térképeit Nagy Béla (BTK Történettudományi Intézet) készítette.
A képeket a szerzőkkel együttműködve
Gödölle Mátyás és Kocsis Gabriella gyűjtötte és szerkesztette.
Fotó: Bolodár Zoltán, Friedler Magdolna, Horváth Gábor, Kardos Judit,
Molnár Géza, Pálffy Géza, Szabó András Péter, Szeghy Gábor,
Szelényi Károly, T. Asztalos Zoltán, Zoltán-Borzován Eszter.
Az angol összefoglalókat Pálosfalvi Tamás készítette.
A mutatókat Soós István állította össze.

ISBN 978-963-416-399-2
ISSN 2063-3742

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás,
a nyilvános előadás, a rádió- és televízióadás, valamint a fordítás jogát,
az egyes fejezeteket illetően is

Kiadja a HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Történettudományi Intézet
Felelős kiadó: Balogh Balázs főigazgató, Molnár Antal igazgató
A könyvsorozat logóját Szakács Imre festőművész készítette
Nyomdai előkészítés:
HUN-REN BTK Történettudományi Intézet
Tudományos Információs Osztály
Vezető: Kovács Éva
Borító: Böhm Gergely és Demeter Gitta
Tördelés: Demeter Gitta
Olvasószerkesztő: Villás Valéria
Nyomdai munka: Pauker Holding Kft., Budapest

TARTALOM

Contents

PÁLFFY GÉZA: Menekítések és országjárások – különleges őrzőhelyek és közszemlék: a magyar Szent Korona hazai kalandjai (Bevezető)	9
<i>Rescues and Country Tours – Exceptional Places and Public Displays: The Domestic Adventures of the Hungarian Holy Crown (Introduction)</i>	55
VISEGRÁD HELYETT SZÉKESFEHÉRVÁROTT, 1401-IG	
SKORKA RENÁTA: Hol volt, hol nem volt a Szent Korona az Anjou- és a Zsigmond-korban?	61
<i>Where Was the Holy Crown in the Age of the Angevins and Sigismund of Luxemburg?</i>	108
MEGPRÓBÁLTATÁSOK MOHÁCS UTÁN, 1526–1529	
VARGA SZABOLCS: Három esztendő alatt három uralkodó birtokában: koronánk vándorlása Mohács után (1526–1529)	111
<i>Three Years, Three Kings: The Adventures of the Holy Crown after the Battle of Mohács (1526–1529)</i>	161
BETHLEN GÁBOR BIRTOKÁBAN, 1619–1622	
PÁLFFY GÉZA: A magyar korona országjárása Bethlen Gábor erdélyi fejedelem birtoklása idején (1619–1622)	165
<i>The Crown on the March: The Holy Crown of Hungary in the Possession of Prince Gabriel Bethlen of Transylvania (1619–1622)</i>	265
MENEKÍTÉS A SVÉDEK ELŐL, 1645–1646	
PÁLFFY GÉZA: Száműzetésben a Szent Korona: a felségjelvények Győrött 1645–1646-ban	269
<i>The Holy Crown in Exile: The Coronation Regalia at Győr in 1645–1646</i>	325
MENEKÍTÉS A FRANCIÁK ELŐL, 1805–1806, 1809	
Soós István: A koronázási jelvények menekítései a napóleoni háborúk korában (1805–1806, 1809)	329
<i>Rescuing the Coronation Regalia during the Napoleonic Wars (1805–1806, 1809)</i>	434

MENEKÍTÉS A CSÁSZÁRI CSAPATOK ELŐL, 1848–1849

HERMANN RÓBERT: Budától Orsováig:

a Szent Korona a szabadságharc alatt (1848–1849)	437
<i>From Buda to Orşova: The Hungarian Holy Crown during the War of Independence (1848–1849) .....</i>	483

ELŐSZÖR A PARLAMENTBEN, 1896

SÁGVÁRI GYÖRGY: Köszemlén, hódoló menetben és az új Országházban:

a Szent Korona négy különleges napja (1896. június 5–8.)	487
<i>On Public Display, on March of Homage, and in the New Parliament: Four Special Days of the Holy Crown (5–8 June 1896) .....</i>	568

FORRADALMAK SODRÁBAN, 1918–1919

VÖRÖS BOLDIZSÁR: Múzeumba helyezni? Megsemmisíteni? Eladni?

A Szent Korona az 1918–1919-es magyarországi forradalmak idején	573
<i>Put into a Museum? Destroy? Sell? The Holy Crown of Hungary during the 1918–1919 Hungarian Revolutions .....</i>	612

MELLÉKSZEREPEBEN A SZENT ISTVÁN-ÉVBEN, 1938

GIANONE ANDRÁS: A korona mellékszerepben:

a Szent Jobb és a magyar korona a Szent István-évben (1938)	615
<i>The Crown in Secondary Role: The Holy Dexter and the Hungarian Crown in the Saint Stephen Jubilee Year (1938) .....</i>	696

ÚJRA A PARLAMENTBEN, MAJD ESZTERGOMBAN, 2000–2001

KATONA CSABA: A Szent Korona utolsó utazásai:

a Nemzeti Múzeumból a Parlamentbe és Esztergomba (2000–2001)	701
<i>The Last Journeys of the Holy Crown: from the Hungarian National Museum to the Parliament and to Esztergom (2000–2001) .....</i>	755

Képjegyzék	757
Térképjegyzék	769
Személynévmutató	770
Helynévmutató	788